***ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ-ΜΠΟΚΟΡΟΣ* «Ο ίσκιος του» και «*το βάρος του χρόνου*»**

«Μόνη μου αντίσταση στην ειδεχνούμενη αμνησία της εποχής, να θυμάμαι»

Χρήστος Μπουκόρος

Είχα στον νου μου τις εικόνες που αγαπούσε, που δεν τις ήθελε μες στ' άψυχα, ψυχρά μουσεία. «Πώς να προσκυνηθούν εκεί αλειτούργητες», έγραφε, όταν γινόταν τα Βυζαντινό Μουσείο στην Αθήνα επ' ευκαιρία των Ολυμπιακών αγώνων. Κάπως αλλιώς πρέπει να παρευτεί εσύτη εδώ η χειροτεχνία. Κάποιο άλλο νόημα πρέπει να βρει το ακειρασπόητο. Η προσκύνηση έτσι κι αλλιώς επί το πρωτότυπον διαβαίνει. Ούτε εικόνα ούτε ζωγραφική. Μαύρισα τη σκιά του κι έκανα στο κάλασμα του λινού πίσω του να φεγγίζει φως αόρατο γύρω απ' το σκυφτό κεφάλι.

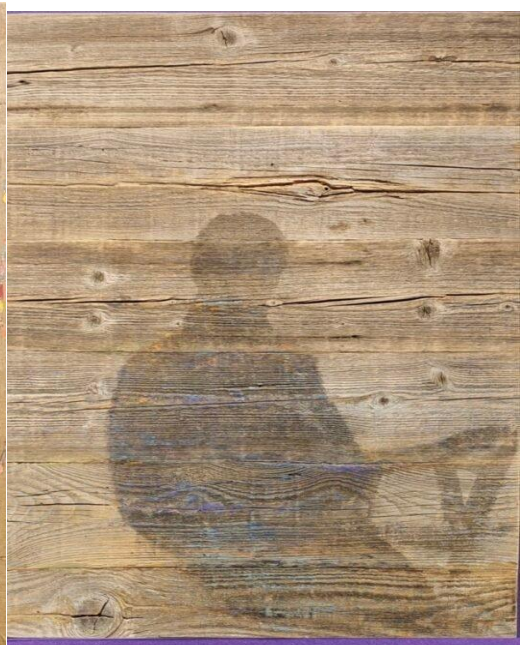
Κράτησε ο παιδικός μου φίλος, όταν έκλεισε το μαγαζί του πατέρα του, μαζί με διάφορα άλλα, όσες δαντέλλες είχε σε σακουλάκια, κύμα, σε κουτιά. Ούτε να τ' αποκωριστεί, ούτε είχε κάτι άλλο να τα κάνει. Μου τα 'φερε μια μέρα. Πάρ' τα», μου είπε, «κάτι θα σκεφτείς εσύ». Τα φύλαξα καιρό κι ήρθε η μοιραία στιγμή. Τον αγαπούσε πολύ τον Παπαδιαμάντη, έρωτας μεγάλος, από παιδί όλο ανέτρεχε σ' αυτόν, στους ανθρώπους του, στα κείμενά του. Έκοψα κομμάτια, όπως τα έκοβε ο πατέρας του στον πάγκο του φιλικατζιδικου, λίγο από κάθε μια, σαν τάματα πολλών ανθρώπων, και στόλισα ορθογώνιο γύρω του το κενό. Λαβύρινθος και φάνταξε σαν φροντισμένο εικόνισμα η μορφή του, λαϊκό.

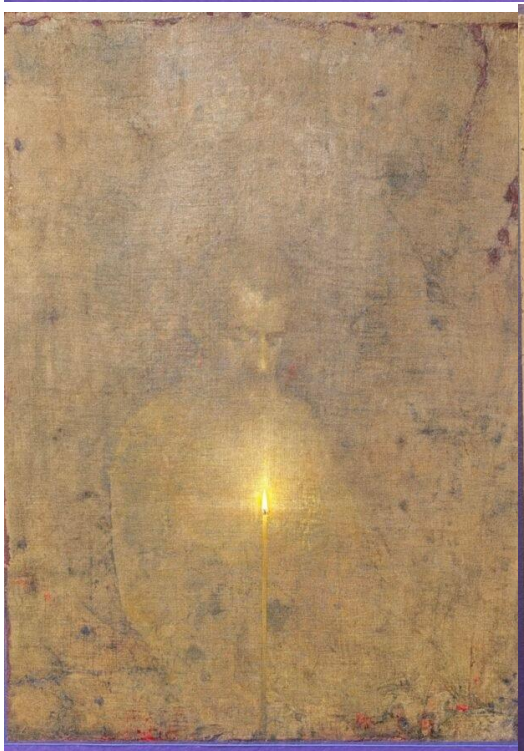
https://www.iefimerida.gr/politismos/nea-ekthesi-toy-hristoy-mpokoroy

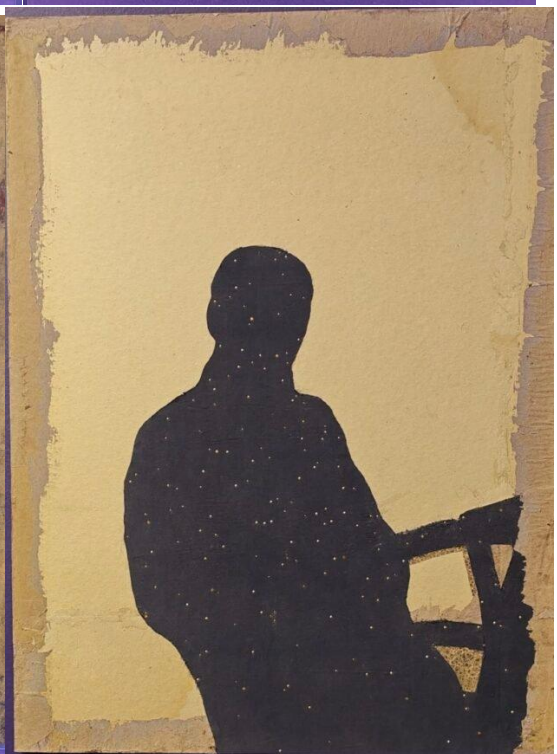
Δέντρο να φυτέψεις. Άφταστο. Ψηλό κυπαρίσσι. Ν' ανεβαίνει σκοτεινό από 'δώ ως τον ουρανό, ως τον άνω βυθό των ακαταλήπτων πραγμάτων, να 'ρχονται γύρω του χρώματα πουλιά, να κρυφτούν, να πετούν, να τα λένε.

Ό,τι μπορεί ακόμα να φθαρεί, αυτό κρατάει πολύτιμη την αφθαρσία μέσα του. Σ' αυτό σε ψάχνω. Σ' ό,τι παλιώνει ακόμα, σ' ό,τι κάνεται, σ' ό,τι ξεχνιέται, σε παραλίες αθέατες, σε λόγγους κι ερημιές σε συναντώ. Σε συμπεριφορές κρυφές κι απόμακρες, αλλοτινές. Μου γνέφουνε διακριτικά κι αλλού κοιτάνε. Ό,τι απόμεινε απ' τις φτενές 'λατίσιες τάβλες, που κάλυπταν χρόνια τον τοίχο μιας παράγκας στη Μεσοχώρα, άβαφες κόντρα στον καιρό, τις έσιαξε ίσα για ν' ακουμπήσει άφθαρτη η σκιά σου, πάνω στη φθορά ν' αναπαυθείς, κόλλα με τσάι και σκόνη, δυο τρεις φορές περασμένο ανάλαφρα, ύστερα λίγη ουλτραμαρίνα με λευκό και indigo, να ψιλομοιάζουν θάλασσα τα νερά του ξύλου, λίγο κροκί και κόκκινο μετά, αντανακλάσεις φευγαλέες κάποιου αόρατου ήλιου. Τι άλλο; Έβαψα και τα σόκορα μια ιδέα υγρασίας, πράσινη γη με λίγη όμπρα κι άσπρο. Είναι! Δεν είναι θάλασσα ο ίσκιος σου στην ξυλοδεσιά;

Τσαγιαρισμένο λινό γαριασμένο, γύρω του κόκκινα μαβιά και μέσα στις ρωγμές του βυσσινιά, κινάβαρι, μαύρα, λευκό, σκουριά και κίτρινο καδμίου, ώχρα, ocre jaune clair – «nous excitons la curiosité du public»...

Κι ό,τι απομένει, πάλι ουρανός. Η σκιά του νύχτα ολόφωτη, αστροφορεμένη, μια κρυμμένη ανάσταση σ' ένα χάρτινο ξέφωτο.